

πάν λόγων τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀναλαμβάνοντων λέγονται τάδε. «Ἐπειδὴ τινες τὸν μονήρη βίον ὑποδέσθαι σχηματίζονται, οὐχ ἵνα Θεῷ καθαρῶς δουλεύωσιν, ἀλλ' ἵνα τῇ σεμνότητι τοῦ σχήματος δόξαν εὐλαθείας προσλάβωσι καὶ τῶν οἰκείων ἐντεῦθεν ἡδονῶν ἄφθονον εὖρωσι τὴν ἀπόλαυσιν· τῶν τριχῶν γὰρ μόνων τὴν ἀποβολὴν ποιούμενοι ἐν τοῖς οἰκείοις οἴκοις παρεδρεύουσι, μηδεμίαν τῶν μοναχῶν ἀποπληροῦντες τὴν ἀκολουθίαν ἢ κατὰστασιν, ὥρισεν ἡ ἁγία Σύνοδος κτλ.». Ἐπειδὴ δὲ φανατικοὶ τινες ἀσκηταὶ καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων καὶ συνηθειῶν καταφρονηταί, οἱ περὶ τὸν Σεβαστῆς Εὐστάθιον, τὴν κουρὰν ταύτην ἐπὶ πλείονι τάχα εὐλαθείᾳ ἐπέβαλλον καὶ ταῖς ὑπάνδρους γυναῖξιν, ἡ ἐν Γ' ἁγγρη (μεταξὺ τοῦ 360—370) κατ' αὐτῶν συγχροτηθεῖσα Σύνοδος ἐν τῷ ΙΖ' αὐτῆς κανόνι ἀναθεματίζει τὰς ὑπάνδρους γυναῖκας τὰς ἀποκαιρομένας τὰς ἑαυτῶν κόμας. Ὁρθῶς δὲ παρατηρεῖ ὁ Βαλσαμῶν ἐρμηνεύων τὸν κανόνα τοῦτον, ὅτι ἡ τῆς Συνόδου ἀπαγόρευσις ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑπάνδρους γυναῖκας, οὐχὶ δὲ τὰς τὸν μοναχικὸν βίον ἀσπαζομένας. «Οἱ δὲ οὐ μόνον δὲν ἔτρεπον κόμην μακρὰν οἱ μοναχοί, ὥς τινες φρονοῦσι, παραβάλλοντες αὐτοὺς πρὸς τοὺς Ναζιραίους, ἀλλὰ καὶ αὐστηρῶς τὸ πρᾶγμα ἀπεδοκιμάζετο καὶ ἀπηγορεύετο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, μαρτυρεῖ ἡ τῇ 692 ἐν Τρούλλῳ συνεληθούσα πενθέκτῃ Σύνοδος περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐρημίας εἰς τὴν κοινωνίαν κατερχομένων μελανειμονούντων καὶ κομῶντων ἐρημιτῶν διὰ τοῦ ΜΒ' αὐτῆς κανόνος ὀρίζουσα τάδε. «Τοὺς λεγομένους ἐρημίτας, οἵτινες μελανειμονοῦντες καὶ τὰς κεφαλὰς κομῶντες περιάγουσι τὰς πόλεις, . . . ὀρίζομεν, εἰ μὲν αἰροῦνται, τὰς κόμας ἀποκαιρομένοι, τὸ τῶν λοιπῶν μοναχῶν ἀναδέξασθαι σχῆμα, τούτους ἐν μοναστηρίῳ ἐγκαθίστασθαι καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐγκαταλέγεσθαι· εἰ δὲ μὴ τοῦτο πράξωσι, παντάπασιν αὐτοὺς τῶν πόλεων ἀπελαύνεσθαι κτλ.». Καὶ ὁ περιφανὴς γερμανὸς ἱστορικὸς τῆς Ἐκκλησίας Νεάνδρος ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ (τόμ. 3. σελ. 146. Ἔκδ. 1834) ὀρθῶς μὲν ἀποδέχεται τὴν κουρὰν τῶν μοναχῶν, σφάλλεται ὅμως νομίζων ὅτι αὕτη ἐγένετο κατὰ μίμησιν τῶν Ναζιραίων· διότι οὗτοι, καθὰ προλαβόντως εἶπομεν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εὐχῆς αὐτῶν δὲν ἐκείροντο, ἀλλὰ τοῦναντίον ἔτρεπον κόμην· ἀπεκείροντο δὲ αὐτὴν ἅμα τῇ λήξει τῆς εὐχῆς.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΣΛΗΜΑΝ

ΚΑΙ ΑΙ ΤΡΩΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Ἀπὸ τῆς 8/20 δεκεμβρίου ἀντικείμενα μεγίστου ἐνδιαφέροντος ὑπάρχουσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὴν θίαν τοῦ ἀγγλικοῦ δημοσίου ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ South Kensington Museum, ταῦτα δ' εἰς τὰ ἐκ Τροίας ἀρχαιολογικὰ κειμήλια, ἃτινα ἀπὸ τῶν προαιωνίων χωμάτων ἀπεκάλυψεν ὁ σοφὸς καὶ ἐνθουσιώδης ἀρχαιοδίφης κ. Σλήμαν.

Περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τούτων δημοσιεύομεν ἐξ ἀγγλικοῦ φύλλου τὰς ἐπομένας πληροφορίας.

Ἀρχαιολόγοι τινὲς διαφωνοῦσιν ἴσως ὥς πρὸς τὴν χρονολογικὴν σημασίαν τῶν κειμηλίων τούτων, ἀλλ' ὁμογνωμόνως ἅπαντες τὴν ἱστορικὴν σημασίαν αὐτῶν ἐξάιρουσι καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρχαιότητος ζῆλον τοῦ ἀκαμάτου τούτου ἐρευνητοῦ πάντες ὁμολογοῦσι.

Πολλοὶ ἀνέγνωσαν τὸ περὶ Ἰλίου καὶ τῶν λειψάνων αὐτοῦ ἔργον τοῦ κ. Σλήμαν, ὅπερ πρὸ διετίας περίπου δημοσιευθὲν λεπτομερῶς πραγματεύεται περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου Ἰσαρλίκ γενομένων ἀνασκαφῶν καὶ τῶν κατ' αὐτὸν εὐρημάτων. Ὁ σοφὸς ἀρχαιοδίφης πολλὰ ἔτη τοῦ βίου αὐτοῦ εἰς τὴν μελέτην τῶν ἔργων τοῦ Ὁμήρου καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἰλιάδος κατατρίψας, οὐδ' ἄλλως ἀλάθητον ἑαυτὸν ἀξιοῖ διὰ τὰς ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐκείνων χρόνων κρίσεις αὐτοῦ καὶ ἀποκαλύψεις, αἵτινες μελέτης ἀξιαί εἰσι καὶ παρ' αὐτῶν τῶν πρὸς τὸν κ. Σλήμαν διαφωνούντων ἀρχαιολόγων.

Κατὰ τὸ ὁροπέδιον Ἰσαρλίκ, ὀγδοήκοντα πόδας ὑπερκείμενον τῶν τρωϊκῶν πεδίων, ὁ σοφὸς ἐρευνητὴς ἐπιχειρήσας τῷ 1870 τὰς πρώτας ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς ἀνέστειλεν αὐτὰς μετ' οὐ πολὺ μέχρι τοῦ θέρους τοῦ ἔτους 1872, ὅτε εἰδικὴν ἄδειαν λαβὼν παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως, τὸ ἔργον αὐτοῦ μέχρι τέλους τοῦ 1873 παρέτεινε καὶ τὰ εἰς τὴν θίαν τοῦ ἀγγλικοῦ δημοσίου ἐκτεθειμένα νῦν ἀντικείμενα ἰδίᾳς μόχθοις καὶ ἀναλώμασι προσεκτήσατο. Ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Κεζανλίκ ἀνεῦρε τὰ λείψανα τεσσάρων ὑπερκειμένων πόλεων παρεμφερῶν πρὸς τὰς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου ἑλληνικὰς ἀποικίας· ὡς δεῖγμα δὲ τέχνης ἑλληνικῆς κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ὁ κύριος Σλήμαν κέκτηται ἐκ λευκοῦ μαρμάρου τοῦ δωρικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος γεγλυμένην μετόπην ἐξεικονίζουσαν τὸν Φοῖβον καὶ τοὺς ἱπποὺς αὐτοῦ. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο, ἄριστον εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ καὶ κατὰ πολλὰ ὅμοιον πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ λόρδου Ἐλγίνου προσκτηθέντα ἀρχαιολογικὰ κειμήλια, ἀνευρέθη ὑπὸ τὴν γῆν ἐν βάθει τριῶν ποδῶν ἀγγλικῶν.

Τὸ Ἴλιον ἦν ἡ ὑπὸ τὴν γῆν τρίτη τῶν προ-

μνησθεισῶν τριῶν κατὰ τὴν Τροίαν ἐλληνίδων πόλεων, κατὰ τὸ Ἰλίον δὲ καὶ ἐν βάθει ὁκτὼ καὶ ἑκοσι ποδῶν ὁ κύριος Σλήμαν ἀνεκάλυψε τῷ 1873 τὸν θησαυρόν· ἐλλόγως δ' ἐκ τῆς τοποθεσίας, ἐν ᾗ τὸ εὖρημα ἐγένετο, ὁ σοφὸς ἀνὴρ συμπεραίνει ὅτι κατὰ τὴν θέσιν ἐκείνην τὸ πάλαι ἦσαν τὰ τοῦ Πριάμου μέγαρα. Ὁ θησαυρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τρωάδος ἐγκεκλεισμένος ἦν ἐν θήκῃ ξυλίνῃ, ἥτις ἐκάη ὅτε ἡ Τροία βορὰ ἐγένετο τοῦ πυρός. Ἀλλοιωθέν τι χαλκοῦ τεμάχιον—ὅπερ ὁ κ. Σλήμαν ὡς κρίκον ἐπὶ τῆς ξυλίνης θήκης χαρακτηρίζει—ὡς καὶ κλεῖς ἐπίσης ὑπὸ τοῦ πυρός βλαβεῖσα—φαίνονται ἐν τῷ ἑτέρῳ τῶν κιβωτίων ἐν οἷς κατατεθειμένοι· εὗρηται δ' ἐν τῷ μουσεῖῳ ἀρχαιολογικὸς θησαυρός. Ἀργυροῦν τι δοχεῖον προσκεκολλημένον ὑπάρχει ἐπὶ τὸν τῆς ξυλίνης θήκης κρίκον, προφανῶς δὲ τῇ τοῦ πυρός ἐνεργείᾳ προσεκολληθῆναι εἰς αὐτόν. Ἀξιοπεριέργα ὄντως ἀντικείμενα τέχνης εἰσὶ δύο γυναικεῖοι ἀνδρῶν σμοι, πλεκτοὶ κεφαλόδεσμοι, ποικίλλοντες τὴν κατασκευὴν καὶ ἀμφοτέραι λίαν ἔντεχνοι. Ἐκτὸς τούτων ἀλύττει χρυσᾷ, ψέλλια, ἐνώτια, δακτύλια, κομβία καὶ ἄλλα χρυσᾷ μικρὰ κοσμήματα πλείω τῶν 8,750 ἐν συνόλῳ φαίνονται παρὰ τὰς ἀνωτέρω προμνησθείσας δύο ὥραιας ἀναδείσας.

Περιέργου κατασκευῆς χρυσῇ τῇ φιάλῃ, χρυσοῦν τι δοχεῖον καὶ δύο χρυσᾷ κύπελλα ἐφελκύνουσι τὴν προσοχὴν τοῦ παρατηρητοῦ. Τὸ ἕτερον τῶν κυπέλλων τούτων (ἀμφικύπελλον), ὥρατον καθ' ὅλου καὶ μεγαλοπρεπὲς τὸ σχῆμα, βάρος ἔχον 601 γραμμαρίων, διατηρήθη ἐν καλῇ καταστάσει, ἔχνη δὲ τῆς τοῦ πυρός ἐνεργείας ἔχει ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν πλευρῶν, σφυρηλατηθείσης πρὸς ἐπιδιόρθωσιν προτυγενομένης θραύσεως.

Ἐν τῇ τοῦ κ. Σλήμαν συλλογῇ συμπεριλαμβανονται πολλὰ ἕτερα ἀργυρᾷ κύπελλα καὶ δοχεῖα—κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον ἐκ τοῦ πυρός βλαβεῖντα—καὶ κύλιξ—ἐκ χρυσοῦ μεμιγμένου πρὸς πεμπτημόριον ποσότητος ἀργύρου—ἔξ ἀργυρᾷ λεπίδες μαχαίρων, ὀρειχάλκινοι πελέκεις, περικεφαλαίαι, ὅπλα τινά, καὶ ἀσπίς ὁμφαλόεσσα.

Πολλὰ ἕτερα ἀντικείμενα πήλινα ποικιλόχροα, μάλιστα δὲ μελάγχροα, ἐρυθρὰ καὶ φαιᾶ, ἀπεικονίσμασι λευκοῖς ἐπιχαρίτως πεποικιλμένα, εὗρηνται ἐκτεθειμένα ἐν τῷ μουσεῖῳ, ἐξήχθησαν δὲ ἐκ βάθους 50 καὶ 60 ποδῶν ὑπὸ τὴν γῆν. Ἑτέρα κεραμοῦργικῆς λείψανα, ἀναγόμενα εἰς τὴν γ' ἢ τὴν δ'. π. Χ. ἑκατονταετηρίδα καὶ ποικίλα τὸ μέγεθος, ἀνευρέθησαν εἰς διάφορα ὑπὸ τὴν γῆν βάθη· ἐν τούτων ὕψος ἔχει ποδῶν πέντε, ἐν εἶδει δὲ πίθου οἰνοθήκης ἢ ἐλαιοθήκης ἦν, ὡς φρονεῖ ὁ κ. Σλήμαν, ἐξαχθέν δὲ ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν περι-

πειτῶν προεβύλαξε δύο τῶν τοῦ κ. Σλήμαν ἐργατῶν, ἐν αὐτῷ κατακλινομένων.

Τὰ τῆς συλλογῆς ταύτης πήλινα δοχεῖα, ποικίλα τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, ἐκ τοῦ Ἰλίου ἐξαχθέντα, ἄξιά εἰσι μελέτης ἐπισταμένης, μάλιστα δὲ οἱ εἰς αὐτὰ συγκαταλεγόμενοι ἐρυθρόχροοι ἀμφορεῖς καὶ τὰ γλαυκὸς ὁμοίωμα ἔχοντα ἀγγεῖα. Ἡ τῆς γλαυκὸς ἀπεικόνισις ἐπὶ τῶν δοχείων τούτων μάρτυρε, κατὰ τὸν κ. Σλήμαν, ὅτι οἱ Τρῶες περὶ πολλοῦ ἐποιούντο τὴν τῆς γλαυκώπιδος Ἀθηνᾶς λατρείαν.

Μέγας ἀμφορεὺς, ἐπίσης τῷ τῆς γλαυκὸς ὁμοιώματι πεποικιλμένος, ἀνευρέθη κατὰ τὰ δώματα τοῦ Πριάμου ἐν βάθει 26 ποδῶν. Παρὰ τὰ ἀνωτέρω ἀντικείμενα ὑπάρχουσιν ὡσαύτως ἐκτεθειμένα τρία ἀνθρώπινά κρανία, τούτων δὲ τὸ ἐν—ἔχνη παρέχον τῆς τοῦ πυρός ἐνεργείας—συμπεραίνεται γυναικὸς κρανίον, διότι παρ' αὐτὸ εὗρέθησαν ἐνώτια, καρφίς ἐπιστήθιος καὶ δακτύλιος χρυσοῦς.

Ἐκ τῶν δοχείων καὶ τῶν κυπέλλων, τῶν κατὰ τὸ πρῶτον γῆινον στρώμα ἀνευρεθέντων, πολλὰ τῇ τοῦ πυρός ἐπηρείᾳ προσέλαβον ζώων σχῆμα, ὅσον χοιριδίου ἢ ἵπποποταμίσκου· ἐν δὲ τοῖς μικκύλοις τῶν κεραμοῦργημάτων ἄξια μεγίστης προσοχῆς ὑπάρχουσιν ἀντικείμενα, ὅσον λίαν ἔντεχνον ὁμοίωμα ἀνθρώπινου προσώπου. Τούτου δυστυχῶς ἐλλείπουσι τὸ μέτωπον καὶ τὰ βλέφαρα, ἀλλὰ σῶα ὑπάρχουσιν ἡ ρίς, τὸ στόμα καὶ ὁ πῶγων.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ κ. Σλήμαν συμπεριλαμβάνονται διάφορα κοσμήματα στολισμοῦ γυναικείου, ὅσον καρφίδες ἀργυραῖ καὶ χάλκιναι, ὀττεῖνα καὶ ξύλινα ἐργαλεῖα διὰ κεντήματα, μουσικά τινα μικρὰ ὄργανα κτλ, ἐν Τροίᾳ ἀνευρεθέντα, ὡς καὶ τὰ παρὰ τὰς Μηκύναις ἀνακαλυφθέντα μικρὰ ἀρχαιολογικὰ κειμήλια, ἥτοι Ἡρας ὁμοίωμα ἐξ ἀχάτου, ἐκ πορφύρεου ἀπεικόνισμα δύο θεῶν φοινικικῶν κρατούντων ἀστράπας, καὶ ἀγάλμα ἐξ ὀφίτου λίθου παριστάνον ἵππους.

Τὸ ἀριστον ἀντικείμενον τῆς συλλογῆς ταύτης ὑπάρχει κίων τις, ἐν Ἰλίῳ ἐν τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερῷ ἀνευρεθεὶς καὶ ἀπὸ τῆς γ'. π. Χ. ἑκατονταετηρίδος χρονολογούμενος. Ὁ κίων οὗτος πολλὰς ἔχει τὰς ἐπιγραφὰς εἰς μνήμην βασιλέως Ἀντιόχου (ἄγνωστον τίνος, τοῦ ἀπὸ 260—261 ἢ τοῦ ἀπὸ 223—187 π. Χ.) δωρήσαντος γαίας εἰς Ἀριστοδικίδην τινά, ὅστις ταύτας ἐδωρήσατο πάλιν κατὰ τὸν Μελέαγρον, εἰς τὸν ἐν Ἰλίῳ ναὸν τῆς γλαυκώπιδος Ἀθηνᾶς.

Ἡ τοῦ κ. Σλήμαν ἀρχαιολογικὴ συλλογὴ, οἷα ὑπάρχει κατατεθειμένη νῦν ἐν τῷ ἀγγλικῷ μουσεῖῳ, πληροῖ κιβώτια 21, περιλαμβάνει δὲ χιλιάδας αξιοπεριέργων ἀντικειμένων, πρὸς μελέτην ταξιθετημένων δεξιῶς.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου σπουδαῖος φίλος ἐπιστέλλει ἡμῖν ἐκ Λονδίνου τὰς ἐπομένας ὀλίγας λέξεις.

Μετέβην εἰς τὸ South Kensington Museum, ἐνθα ἐσχάτως ἐτίθησαν ὅσα ἐνταῦθα ἐκόμισεν ὁ κ. Σλῆμαν. Εἶναι δὲ ταῦτα ἡ περίφημος συλλογὴ τοῦ Ἰσαρλίκ. Κατ' ἐμὲ, καίτοι οὐκ εὐχομαι εἶναι ἀρχαιολόγος, ἄνθρωπος ὁ θησαυρὸς, διότι τὰ πλεῖστα τῆς συλλογῆς εἶναι πῆλινα ἀγγεῖα ἐργασίας οὐχὶ βαρβάρου, ἀλλ' ἀγρίου αἰῶνος, καθ' ὃν οὐδὲ ὁ τροχὸς τῶν κεραμεύοντων ἦν γνωστός· ἀπορῶ δὲ διατί ὅσα ἐπληρώθησαν θῆκαι ἀγγείων, ἅπερ πάντα σχεδὸν εἰσιν ὅμοια. Ἀντὶ τοσαύτης κεραμείων πληθύος δέκα μόνον ἂν ἐκομίζοντο, ὁ σκοπὸς θὰ ἐξετελεῖτο. Ἐπιθεωρῶν τις τὰς θήκας ἀλλεπαλλήλως καὶ ἄκων ὑποπτεύει μὴ ὁ κ. Σλῆμαν κεραμεῖον ἐν Ἰσαρλίκ ἀνεκάλυψεν ἀντὶ τῆς τοῦ Πριάμου βασιλείας. Ἀναγινώσκοντες ἐν τῷ Ὀμήρῳ τὸ «δέπας ἀμφικυπέλλον» ἐννοοῦμεν διπλοῦν ποτήριον ἠνωμένον κατὰ τὰς βάσεις, ὅμοιον, φέρ' εἰπεῖν, πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν δισκοπότηρον· ἀλλ' ὁ κ. Σλῆμαν διατείνεται ὅτι λαμβανόμεθα καὶ κακῶς ἐννοοῦμεν τὸ πρῶγμα· ἐκόμισε δ' ἡμῖν πολλὰς δεκάδας ἀμφικυπέλλων, ἧτοι δοχείων δύο ἐχόντων λαβὰς, ὡς αὐτὸς ἐννοεῖ τὴν λέξιν. Ἀγγεῖά τινα ἔχοντα ἀπεικονιμένους δύο ἢ τρεῖς γραμμαῖς ἢ στιγμὰς παριστῶσι τὴν γλαυκῶπιν Ἀθήνην, ἧς μάλιστα τοὺς χαρακτῆρας ἀνεζήτησα, καίπερ μετὰ χεῖρας φέρων τὸν Ὀμηρον. Δύο μεγάλαι θῆκαι εἰσι πλήρεις κεραμίων σφραγιδῶν, πολλὰ καὶ μυστηριώδη σημαινόντων, ἀλλὰ καταληπτὰ μόνον τῶν νέων ἐρμηνευτῇ τοῦ Ὀμήρου, οἷον, τοῦτο μὲν σημαῖνον θυσιαστήριον, τὸ ἄλλο ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἕτερον τοὺς ἀστέρας καὶ οὐκ οἶδ' ὅτι ἄλλο. Ἐπέδειξέ μοι διφραλόεσσαν ἀσπίδα μικρὰς διαμέτρου ἐκ χαλκοῦ, ἀλλ' οὐκ οἶδα πῶς ἐράνη μοι μᾶλλον τρυβλίον ἢ πινάκιον μεσόμφαλον. Περὶ δὲ τοῦ κυρίως θησαυροῦ τοῦ Πριάμου, οὗτος ἀπαρτίζεται ἐκ κοσμημάτων τῆς κεφαλῆς αἰγυπτιακοῦ ῥυθμοῦ, χρυσῶν μὲν ἀλλ' ἀκόμῃς ἑξαιργασμένων, 2—3 ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ποτηρίων καὶ ἀγγείων, παθόντων ἐκ τοῦ πυρός.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.

Η ΜΕΣΗ ΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΕ' ΑΙΩΝΑ. — Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 23/5 δεκεμβρίου τῆς Γεωγραφικῆς ἐταιρίας τῶν Παρισίων ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς ὁ κ. Soyans ἀπήγγειλε λαμπρὸν λόγον περὶ τῆς εἰς τὴν μέσσην Ἀσίαν μεταβάσεως τοῦ Ροῦου Γονζαλὲς δὲ Φλαβίου, διαμέναντος ἐν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ 1403—1406. Ὁ Τιμούρ βέης, γνωστότερος ὑπὸ τὸ

ὄνομα Ταμερλάνος ἢ ὀρθότερον Τιμούρ Λένκ (Τιμούρ ὁ χυλός), αἰχμαλωτεύσας ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Ἀγκύρας καὶ ἐν κλωθῇ ἐγκλείσας τὸν σουλτάνον Βαγιαζήτ τὸν Γιλδερὶμ (Κεραυνὸν) συγχυμαλώτευσσε καὶ πρέσβεις Ἰσπανοὺς εὐρισκομένους παρὰ τῷ στρατῷ τοῦ σουλτάνου τῶν Ὀθωμανῶν. Γνωρίσαντες οὗτοι τῷ νικητῇ ὅτι πρέσβεις ἦσαν καὶ μεγάλην αὐτῷ παρασχόντες ιδέαν περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ κυρίου αὐτῶν ἀπηλευθερώθησαν καὶ ἀπεστάλησαν ὀπίσω εἰς τὸν βασιλεῖα τῆς Καστιλλίας, οὐχὶ δευρὰ ἀλλὰ πλούσια φέροντες δῶρα. Ὁ τῆς Καστιλλίας ἀναξ Δὸν Εἰρρίκος ἠθέλησε ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς φιλοφρονήσεις ταύτας καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Τιμούρ πρεσβευτὴν ἓνα τῶν θαλαμηπόλων αὐτοῦ μεγάλην ἀποφέροντα συνοδίαν, ἐν ᾗ, ὡς εἶκός κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ὑπῆρχε καὶ εἷς θεολόγος. Ἡ μετάβασις ἐγένετο διὰ Τραπεζοῦντος, ἧτις ἦν τότε ἐδρὰ ἀσθενοῦς ἐλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐκ βάθρων ἔκτοτε σαλευομένης καὶ καταλυθείσης, ὡς γνωστὸν, μικρὸν μετὰ τὴν ἁλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ ἀφήγησις τοῦ θεολόγου Ροῦου Γονζαλὲς δὲ Φλαβίου, καίπερ ἐν πολλοῖς ἐσφαλμένη, οὐχ ἥττον κρίνεται ὑπὸ τοῦ κ. Soyans ἀνεκτίμητον ἱστορικὸν μνημεῖον. Ὁ Τιμούρ μετὰ πολλῶν ἐδέξατο τιμῶν τοὺς Καστιλλανούς, ὧν τὸ ταξιεῖδιον τριτίαν ὅλην διήρκεσε. Παντοειδεῖς ἐορταὶ εἰς τιμὴν αὐτῶν ἐδόθησαν, ἡ περιεργότερα δὲ τούτων ἦν ἡ ἐορτὴ τῆς μέθης τοῦ λαοῦ. Εὐθὺς ὡς ὁ σουλτάνος ἀνῆρε τὴν χεῖρα, ἔκχιστος ὤφειλε νὰ ἐκκενώσῃ μέχρι τρυγὸς τὸ ποτήριον αὐτοῦ, τὸ δὲ γύμνασμα τοῦτο διήρκει, ἕως οὗ χιλιάδες συμποτῶν δὲν ἠδύναντο νὰ σταθῶσιν ὀρθοί. Ὁ Ταμερλάνος συνέλαβε τὴν ιδέαν νὰ κατασκευάσῃ ἀγορὰν κεκαλυμμένην (bazar) διὰ μέσου τῆς Σαμαρκάνδης· οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτοῦ κατέρριψαν τὰς οἰκίας, αἵτινες ἀπέγρασσον τὴν ὁδόν. Ἡ ἀγορὰ κατασκευάσθη ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν, μηδενὸς τολμήσαντος νὰ εἴπῃ τι διὰ τὴν λίαν συνοπτικὴν ταύτην συμπεριφορὰν. Οἱ ἰδιοκτῆται, ἀντὶ νὰ αἰτήσωνται ἀποζημίωσιν, ἦσαν κεκρυμμένοι ἐπὶ τῷ φόβῳ μὴ ὁ σουλτάνος καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν προσαπαιτήσῃ. Ὁ Φλαβίος δίδωσι λεπτομερείας καὶ περὶ Ἰνδικῆς, ἣν ἐξ ἀκοῆς μόνον γινώσκει. Περιεργότατον δ' εἶναι ὅτι θεωρεῖ τοὺς κατοίκους αὐτῆς χριστιανούς τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος. Οὐδόλως ἀπίθανον ὅτι ὡς ἐκ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Βυζαντινῶν μετὰ τῆς Ἰνδικῆς, ἡ ὀρθοδοξία ἐξετάθη εἰς ἱνας τῶν κατοίκων τῆς χώρας ἐκείνης, ἐξ ὧν ἴσως ἠρύσθη τὰς πληροφορίας αὐτοῦ ὁ Φλαβίος. Ἡ ἐξήγησις αὕτη φαίνεται ἡμῖν πιθανωτέρα ἐκείνης, ἣν δίδωσιν ὁ κ. Soyans, ἀποδίδων τὴν πληροφορίαν τοῦ Ἰσπανοῦ θεολόγου εἰς τὴν μεγάλην ἀνα-